

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 30. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker:
https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1845_808A-txt-shoot-idm2692/facsimile.pdf (tilgået 20. april 2024)

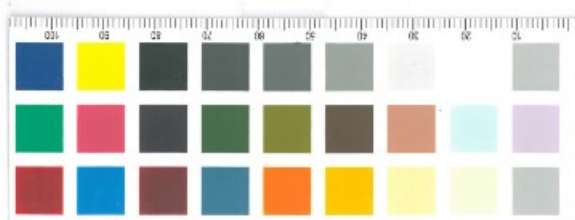
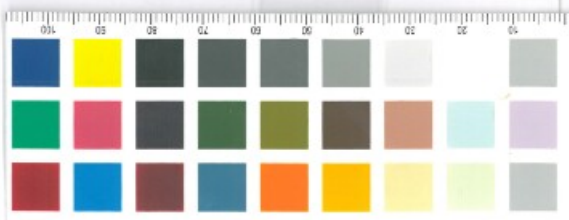
Anvendt udgave: Grundtvigs værker

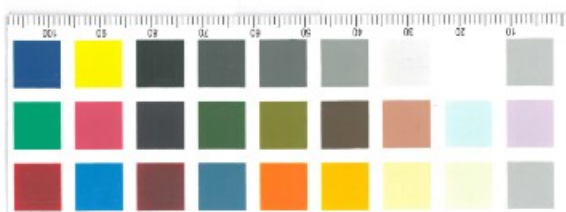
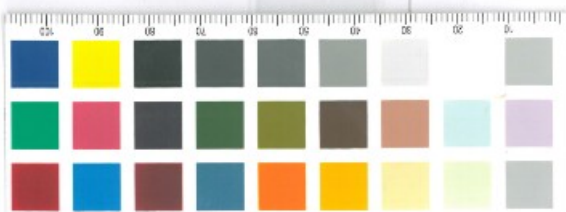
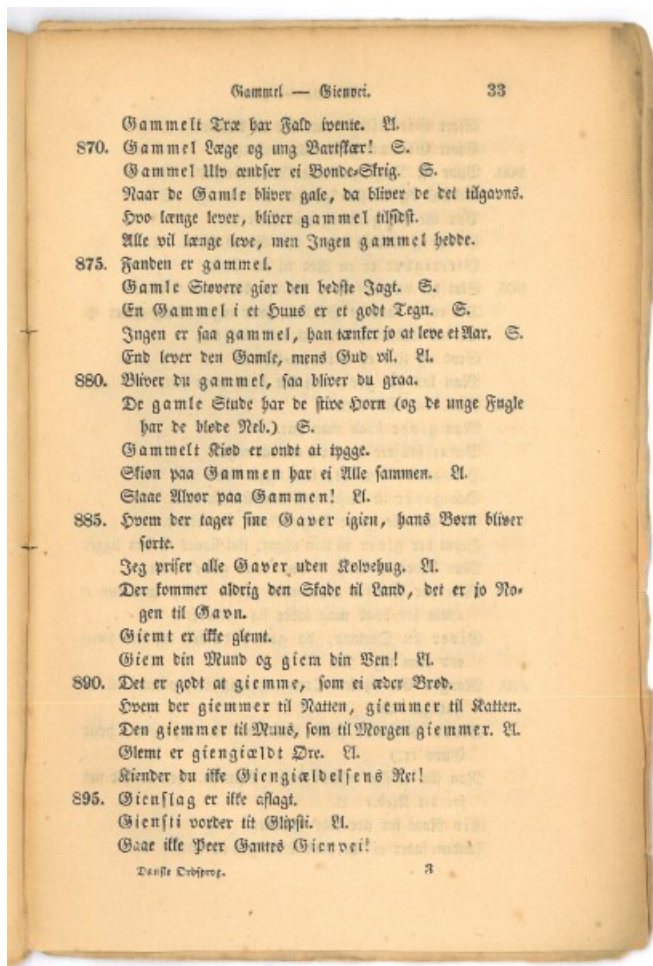
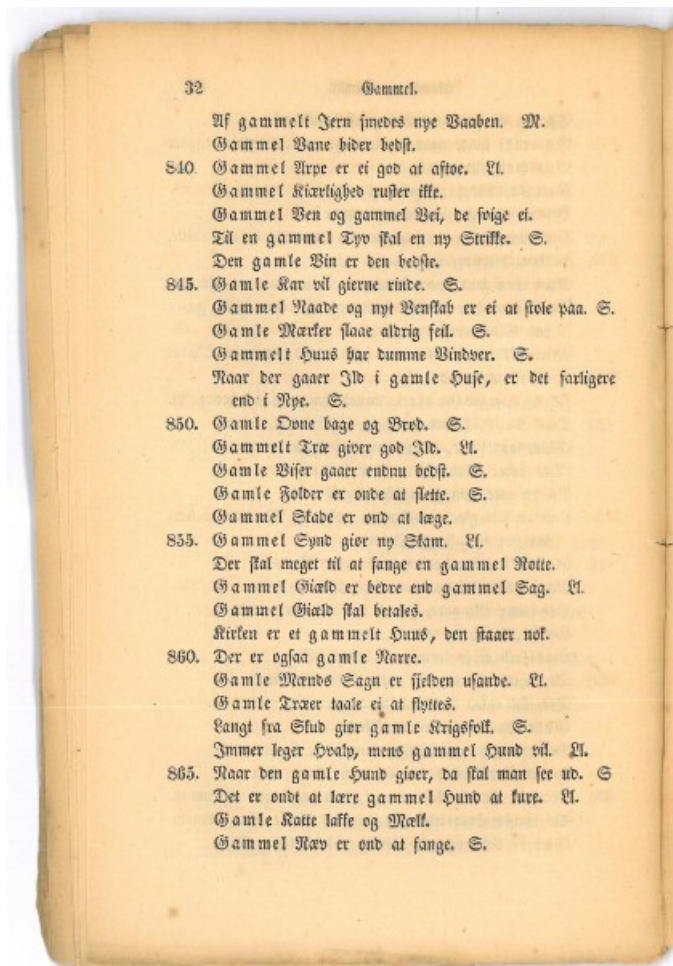
Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

- De Første skal blive de Sidste og de Sidste de Første.
785. Det er det første Skridt, der løfter.
 Træet falder ikke før det første Høj.
 Af det sidste Bæger kommer det første Dreffigen. U.
 Det er ikke godt at vinde det første Spil.
 Den, der slaar først, er immer i Jerhaanden.
790. Hvem der kommer først til Mølle, faar først malet.
 Vigejaa godt først som sist.
 Den første Jugl faar det første Korn.
 Det første Indsald er tit det bedste.
 Gaae først og faae saa!
795. Den første Slæde er bedst at styre. U.
 Søger først Guds Nåde og hans Retfærdighed!
 (Sjokken gaar,) som en Høne i Blaar.
 Kiør ud og gaae hjem, det er som Soinene (paa Olden).
- Det gaar ikke i et Aar, som i otte Dage.
800. Meget kan gaae an til en Tid.
 Det gaar an, sagde Spanets Præst, de bar ham til Kroes.
 Gaae ikke over Strævet!
 Krukken gaar saalænge til Silde, at den gaar uret løs hjem.
 Gaasen gaar saalænge til Silde, at den gaar hale løs hjem.
805. (Meget i Verden) gaar ud og ind, som Kong Valdemars R...
 (All hvad der smager Joff,) gaar af, som varmt Brød.
 Gaae lige paa dine Been!
 Gaae ikke paa gale Veie!
 Lad dem kalde dig graa, naar de kun lader dig gaae.
810. Man maa fryde, til man lærer at gaae.

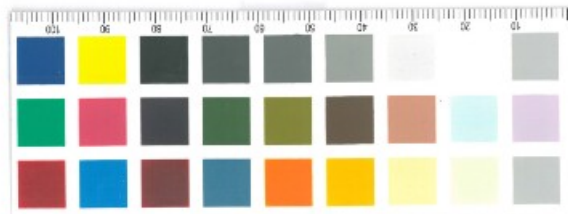
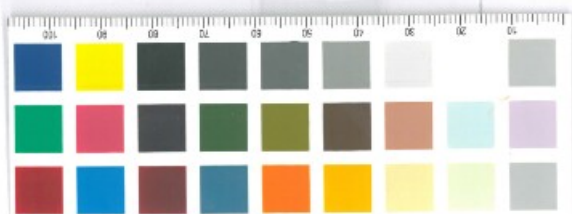
- Seer til, du gaar ikke bag af Dansen!
 Det er ikke godt, naar Munden gaar i Baglaas. (gaar af Hængsterne).
 Gaae dit Stud og gik med Gud!
 Vil du ikke age, saa kan du gaae!
815. Hvordan gaar det? sagde den Gensiede til den Halte.
 Som du seer, sagde han. S.
 Man maa gaae paa Jorden, om den saa var gloende.
 Naar man har danset Fodderne af, man maa gaae paa Stumverne.
 Naar Ellet (Brændevinet) gaar ind, gaar Blødet (Horsanden) ud. U.
- Jeg ager, sagde Gaasen, da lob Kraven af med hende. U.
820. Den Gaas, Hovedet er af, fælder aldrig meer.
 Gaard saa Gaard, at der bliver ei Gab ved Enden! U.
 (Der høyr Mod til) at faae i Gabet.
 Vil du give, saa glem ikke at gabe!
 Kan du ikke glø, saa kan du gabe, og Munden er lige saa stor som begge Dinene.
825. Gaber du, saa hold Haanden for Munden!
 Naar galt skal være, da jo galere, jo bedre.
 Det bliver ikke godt, førend det har været reent galt.
 Galt gif bet, og vel var det.
 Galt skab er jo fertere, jo bedre. S.
830. Det nytter ei at gabe med Dons-Munden. S.
 Der skal ogsaa Forstand til at giere sig gal.
 Gale Hunde faae revne Skind.
 Det er en gal Køllepige, som sulter sig selv. U.
 Ingen Hund løber gal i femten Aar. U.
835. Raugen En er ikke saa gal, som han løber avet om til.
 De lumste Svin øder Masser, de Gale løber udenom.
 Gamle Love og nye Retter er de bedste. S.

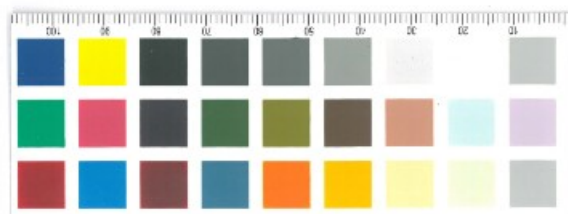
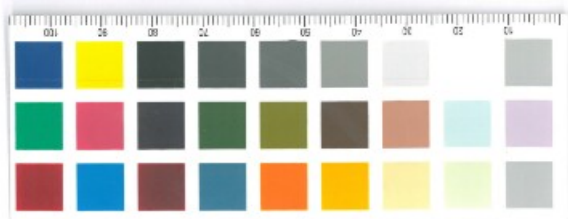
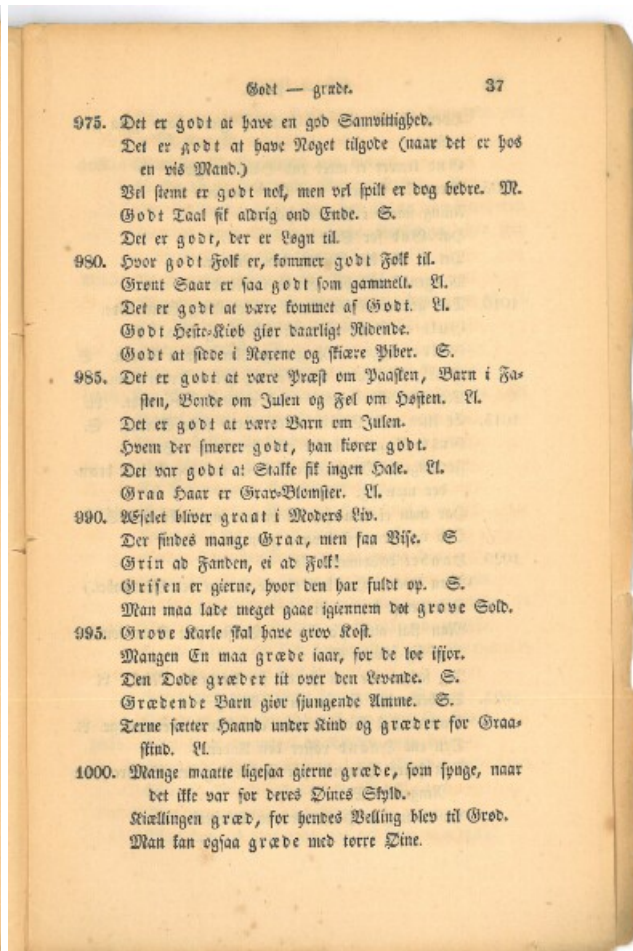
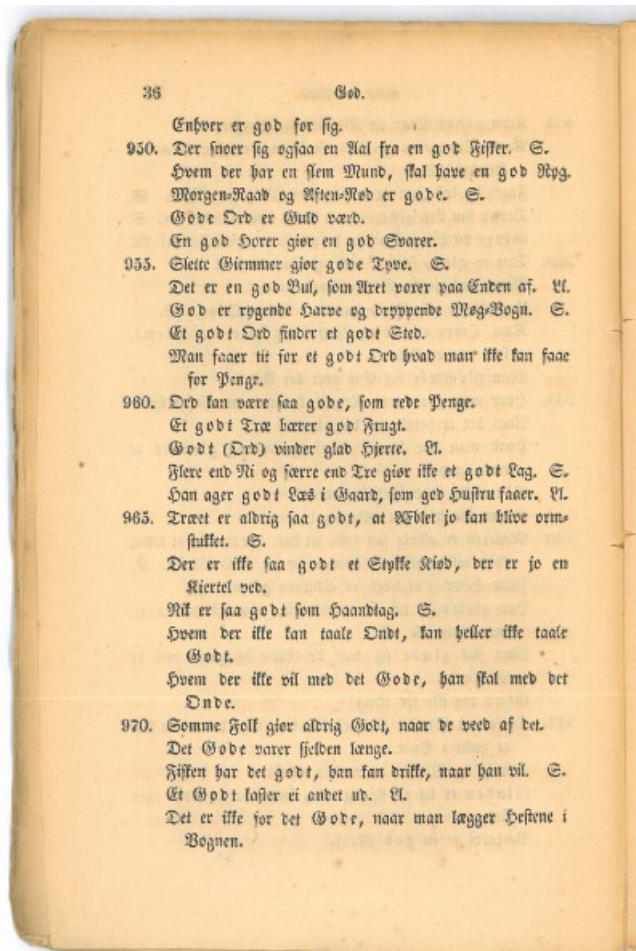

- Gjort Gierning faaer ikke til Vædring.
 Gjort Gierning er halv forsvart.
900. Villie og Magt gier alle Gierninger. U.
 Næstfæd og Vidstæd gier al Gierning. S.
 Vær ikke for gierdig paa Verden!
 Gierdig Kvæm mæler alle Slags Korn. U.
 Gierlighed er en Nød til alt Dødt.
905. Skal det være Gilde, saa lad det være Gilde!
 Det er et daarligh Gilde, hvor ingen Ting gaar itu.
 Det er skudstene, der skal rose Gildet.
 Brød og Høll er Gildes-Mad.
 Man kan ikke give bort Alt hvad man har.
910. Giv den, som beder!
 Man giver hvad man har.
 Det er fælligere at give end at tage.
 Han giver kun lidt, som tigger selv. S.
 Den giver tit mest, som mindst formaarer.
915. Man skal ikke give Vages-Born Hvedebrød.
 Hvem der giver til han tigger, skal slaas til han ligger.
 Man bliver ei fattig af hvad man giver bort.
 Man har Tæl for hvad man giver bort, men kun et
 Grin for hvad man lader sig nære fra.
 Giver du Hødeland, da giver du for dig selv fattig
 end ham sig. M.
920. Mængden En hjælper Dren og giver Kalkunet til de
 Fattige. S.
 Giver Reiseren hvad Reiserens er (og Gud hvad
 Guds er!)
 Man skal ei sive givet Hest i Munden, Den er god nok
 for det Kjøb. U.
 Giv Naar for ildt sødt (Ufødt.) U.
 Janden faaer ei Alt hvad man giver ham. S.

925. Korn giver Kage og Riids-Brød Hunger. U.
 Naar Symperen giver Stalkelen, er der Glæde i
 Himlen. S.
 Fugle og løst Følk at føde giver Næg for Nøde. S.
 Der er kun lidt givet i hvad fattig Kone spinder for. S.
 Giver du Hesten Sporen, da giv ham ogsaa Tøllen! M.
930. Den er glad, som ei veed af Vaande. U.
 Nader ud! sagde Star-Mesteren!
 Unge Viger vil ikke bejløes med Star-Vine. S.
 Naar Døren er luft og Lyslet slukt, da er den glemt,
 som ude er luft.
 Man glemmer det Ene over det Andet.
935. Hoor man glemmer Noget, kommer man snædt igjen.
 Naar det er betalt, er det glemt.
 Hvad man har laant, maa man aldrig glemme at
 bære igjen.
 Glem ikke hvad du selv hedder!
 Glem ikke hvad du vilde sige!
940. Mølleren er aldrig saa fuld, at han glemmer at tolde,
 Han tolker heller to Gange for en Følls Skyld. S.
 Naar Hovedet er lagt, er Skurven glemt. S.
 Han glemmer tit, som lusse skal, han glemmer ei,
 som sjæle vil. S.
 Man skal glæde sig med de Glæde og græde med de
 Grædende.
 Glæd dig ikke for ædlig!
945. Det er en Glæde at fiere i Glæde, men det er en Væe
 at vælte i Snee.
 Sorrig og Glæde de vandte tilhøbe.
 Glæden er lig en flygtig Ven, som paa en Reise man
 finder.
 Vorherre er en god Mand.

- Hvem Gud giver et Embede, giver han ogsaa Her-
 sand.
- Gud travder ei mere end Han har givet.
1003. Mennesket spaaer, men Gud taa'er.
 Alting spaaer i Guds Haand.
 Hav Gud for Dine!
 Det er ikke Alt Guld, som glimrer.
 Morgen-Stund har Guld i Mund.
1010. Den græder ei for Guld, som aldrig Guld eiede.
 Guld er Guld, selv paa Skjog og Lyo. S.
 Guld ei ligger i Bierget og Skarner paa Gaden. S.
 Naar man skraber Guld et af, griner Træet frem. S.
 Man skal ikke forgylde hvad ei Guld er værdt. U.
1015. Et Kien med Guld beladt vinder safte Stæder. S.
 Guld-Nøglen lukker alle Porte op. S.
 Forlangt fra Herre-Gunst styjer man og fornær bræn-
 der man sig. S.
 Har man ei Gunst, da hjælper ingen Konst. S.
 Ord og Penge skal være gængse. S.
1020. Haabet bestemmer ikke.
 Man lever i Haabet (sagde Katten ved Matstabet.)
 Saa længe der er Liv, er der Haab.
 Man skal altid haabe det Bedste (det Døde kommer
 af sig selv.) S.
 Jeg sælger ikke mit Haab for hundrede Mark. U.
1025. Verherre har sin Haand i Alting.
 Haand skal Haand saae eller Mund mænsbørge. U.
 Den ene Haand vasker den Anden.
 Den høire Haand har Stiddet og den Venstre spaaer
 Altingene. M.
 Lust, du har Hænder paa Skafet!

